

ceremonier, under hvilke de tit ophidser sig til vanvittig Vildskab og er Bytte for frygtelige Synshallucinationer.

For psykisk Forskning vil Skildringen af de aarevis gennemførte Tankeoverføringsøvelser, „Budskab gennem Luften“, være af Interesse. Forf. beretter nøgternt og sagligt om højst usædvanlige Foreteelser, hun og hendes Ledsagere har oplevet sammen. Ogsaa de omtalte Materialisationsfænomener er mærkværdige, saa meget mere som Forf. efter hendes Udtalelser at dømmes, var kritisk indstillet under Iagttagelsen, en Indstilling hun ogsaa har over for alle Referater af Begivenheder, hvor et primitivt Folks Overdrivelser og Sagndannelsesevne maa tages i Betragtning. Interessant vilde det være fysiologisk at faa undersøgt „Tumo“-Processen, — en Tankekonzentrationsøvelse ved hvilken Lamaerne paastaar at kunne fremme Legemsvarmen, naar de udsættes for ekstrem stærk Afkøling.

De beskrevne Tilfælde lader sig vist kun med Vanskelighed forklare som særlig udprægede Tilfælde af Synshallucination og Suggestionsprocesser. Men det er vel kun rimeligt, at de psykiske Funktioner ligesaa vel som de fysiologiske præges af Naturforholdene — den tynde Højfjeldsluft, det monotone Landskab m. m. Stilheden og Ensomheden paa „Verdenstaget“ avler naturligt nok andre Tanketilstande end Omgivelserne i et moderne Industrikultursamfund i Vest-europa.

Axel Schou.

Asta Graah Bolander: Siena, — Synderes og Helgeners By.
(17×23 cm, 148 S., 28 Helsidebilleder og 1 Kort). H. Aschehougs Forlag, Oslo 1930.

Siena hører til den Type af mindre Stæder, der ikke i synderlig Grad er omformet af den moderne Udvikling, men hvis Bybillede til Gengæld præges af Historien, af Fortiden, da Staden laa i Begivenhedernes Centrum. Forfatterinden fortæller om Sienas middelalderlige Storhedstid, idet Beretningen stadig knyttes til de synlige Minder: Bygningerne og de deri bevarede Kunsskatte.

Bogen giver en livfuld Skildring af Konkurrencekampene med Firenze og en Orientering i Datidens Storpolitik, hvor Pave, Kejser og en stærk Borgerstand var de virkende Faktorer. Man faar en Række Detailbilleder af middelalderligt Byliv, som det formede sig — under rolige og urolige Tider — i den af Forsvarsmure indkredsede Bys snævre Gader, — i Værksteder, Købmandsgaarde og i de fæstningslignende Paladser, hvis slanke Taarne stadig præger Sienas Silhuet.

Bogen giver ogsaa et Indtryk af det rige Kulturliv, bl. a. gennem

Træk af Sienas Kunsthistorie, og af de religiøse Strømninger gennem Skildringer af Eneboernes Liv i de omliggende Stenegeskove og først og fremmest gennem et smukt Billede af den hellige Caterinas Liv. Den i Sienas Historie ofte forekommende Modsætning mellem kultiveret Forfinelse, Luksus, Velleved og selvopofrende, asketisk Livsførelse og bratte Overgange fra det ene til det andet, er aabenbart Grundlaget for det gamle Udsagn om Sienas Beboere, at de levede „med en Fod i Helvede og en Haand paa Jomfru Marias Kaabe“.

Bogen er illustreret med gode fotografiske Gengivelser af Arkitektur og Billedkunst.

Axel Schou.

Richard Katz: Glade Dage med brune Mennesker. Oversat af Kristine Jespersen. (23×15 cm. Illustr. 258 S.). Jespersen & Pios Forlag, København 1931.

En ualmindelig og interessant Bog. Forfatteren har berejst Sundaerne, store og smaa fra Sumatra og helt ud til Timor. Han har nøje beskrevet Land og Folk. Paa enkelte Smaaøer er der Samfundstilstande, som han mener maa gaa 5000 Aar tilbage. Han beundrer Hollændernes Maade at regere paa og hele deres Administration. Den megen Tale om Bolsjevisme, Kommunisme o. l. har ikke meget paa sig, da de Intelligente blandt Malayerne og Bastarderne ikke forstaar den Slags Ting og har intet imod at blive tyraniseret, men vil hellere tyraniseres af Fyrster af deres egen Race end af de hvide. Paa Grund af Hjemstavnsfølelsen, særlig hos Javanerne, er det vanskeligt at skaffe Kulier til Tobaksplantagerne paa Sumatra og Sukkerfabrikerne paa Java; men Hollænderne har overvundet Vanskelighederne, og Modsætningen mellem en vidtskuende Koloniregering og en dygtig og stræbsom Industri har fundet en udmærket Løsning. Enkelte Ting studser man over ved at læse derom. Missionsvirksomhed er forbudt paa visse Øer, Malayernes Moral, ogsaa deres Kønsmoral, Æresbegreber er højst mærkelige. De amerikanske Turister, der har „opdaget“ Bali, optræder paa en saa gemen Maade ved de Indfødtes Bryllupper og Begravelser, at Hollænderne maa udkommandere Militær for at beskytte Balineserne. Han skriver meget aabent og ærligt om alt det farlige, ubehagelige og uæstetiske, der kan møde een i Troperne.

Paa Borneo og Celebes har han vistnok kun besøgt Havnebyer, det førstnævnte Sted en højst uhyggelig Oliefabriksby. Paa sidstnævnte Ø maatte man, efter at der var anlagt Veje, opgive at bygge Jernbaner, inden Planerne var færdige, saa hurtigt havde Last- og Omnibiler bemægtiget sig Vejene.

V. C. R.